

EAPC - Aprofundim en matèria de contractació del sector públic

Pla d'acció de compra pública verda de Catalunya

07-06-2022

La compra pública verda ha vist incrementat el seu potencial com a eina de promoció de polítiques públiques de protecció del medi ambient, i així ha contribuït a assolir els compromisos del Pla nacional per a la implementació de l'[Agenda 2030 a Catalunya](#), especialment de l'objectiu de desenvolupament sostenible 12, consum i producció responsables per mitigar el canvi climàtic i aconseguir la transició cap a una economia circular i neutral en emissions de CO₂.

Les directives 2014/24/UE i 2014/23/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de febrer de 2014, sobre contractació pública i sobre l'adjudicació de contractes de concessió, respectivament, consoliden les possibilitats d'inclusió de criteris ambientals en la contractació, promovent l'aplicació d'instruments com les certificacions ecològiques, i incorporant-hi noves opcions, com ara la consideració del cost del cicle de vida dels productes i serveis. El [Pacte Verd Europeu](#) determina que les autoritats públiques han de ser exemplificadores i han d'assegurar que els seus procediments de contractació compleixin criteris ecològics, i que la Comissió proposarà legislació i orientacions sobre compra pública verda. En el marc del Pacte, en el Pla d'acció per a l'economia circular de l'any 2020 s'estableix que la Comissió proposarà criteris i objectius mínims obligatoris de contractació pública verda a la legislació sectorial, exigirà sistemes de seguiment de l'ambientalització i donarà suport a la capacitat amb activitats de formació i difusió de bones pràctiques.

En la mateixa línia, l'actual Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic (LCSP), inclou l'aplicació de mesures que incentiven la contractació amb criteris ambientals.

Mitjançant l'Acord GOV/55/2020, de 31 de març, s'aproven els objectius i el contingut mínim de l'[Estratègia catalana de contractació pública](#). Entre els objectius estratègics concrets, es preveu avançar en l'ús estratègic de la contractació pública com a mecanisme d'implantació d'altres polítiques públiques, com són la millora del medi ambient.

D'acord amb el context anterior, i en el marc del compliment dels objectius fixats pel Pla estratègic de millora de la compra pública, s'elabora aquest Pla d'acció de compra pública verda de Catalunya per als anys 2022-2025, per sistematitzar i concretar les actuacions que la Direcció

General de Contractació Pública i la Direcció General de Qualitat Ambiental i Canvi Climàtic porten a terme en matèria d'ambientalització de la compra pública.

El Pla s'adreça als departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, a les universitats públiques i a les entitats del sector públic adscrites, si bé es preveu l'adhesió voluntària d'altres administracions i entitats del sector públic local.

Objectius del Pla

Des de fa anys el Govern de la Generalitat de Catalunya treballa en l'ambientalització de la contractació pública, mitjançant l'aprovació d'acords generals i sectorials. En un context com l'actual d'emergència climàtica i escassetat de recursos naturals, el sector públic té com a repte aprofitar la vessant estratègica que la LCSP atribueix a la contractació pública, per fomentar compres ambientalment sostenibles i que incorporin l'economia circular.

El Pla estableix com a objectius prioritaris en aquest àmbit la millora de la qualitat ambiental, la lluita contra el canvi climàtic, la transició vers una economia circular, la mobilitat sostenible, la protecció de la biodiversitat i la transició energètica. A aquests efectes, el Pla identifica les línies d'actuació i les principals accions a dur a terme en l'àmbit de la compra pública verda; sistematitza l'ambientalització de la contractació pública, mitjançant la definició d'una metodologia comuna; fomenta els espais d'intercanvi que afavoreixin el treball conjunt de tot el sector públic català i l'intercanvi amb altres entitats de la Unió Europea, per poder abordar i adaptar-se a les noves exigències normatives derivades de les directives comunitàries; estableix sinergies amb les diferents polítiques públiques estratègiques de Catalunya i, en darrer lloc, dota els òrgans de contractació de les eines per ambientalitzar de forma generalitzada la contractació pública mitjançant programes de formació i el desenvolupament de recursos de suport.

Els objectius finals són sensibilitzar i formar els compradors públics i dotar-los d'eines perquè l'any 2025 com a mínim el 50% del volum econòmic dels contractes públics estigui ambientalitzat.

Línies d'actuació

Aquest Pla s'estructura en 6 línies d'actuació, que engloben 19 accions concretes que han de permetre avançar de manera òptima en l'aplicació de criteris ambientals en la contractació pública. Algunes de les actuacions previstes són accions que ja es portaven a terme en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i del seu sector públic, amb resultats positius, però que el Pla sistematitza i estén a les entitats del sector públic local que s'hi vulguin adherir. Altres accions s'han redefinit per millorar-ne els resultats, i un darrer grup són accions noves que pretenen millorar els resultats de l'ambientalització de les compres públiques.

Les accions previstes al Pla es classifiquen en les línies d'actuació següents:

- **Suport tècnic** al desenvolupament de l'ambientalització: les dues primeres accions van encaminades a l'ambientalització dels plec de clàusules administratives particulars seleccionats per la Direcció General de Qualitat Ambiental i Canvi Climàtic, sobre la base dels criteris que es defineixen a l'apartat 5 del Pla o a proposta de qualsevol entitat pública a la qual s'adreça el Pla o que s'hi hagi adherit. La tercera i quarta acció, en la línia del que ja s'estava fent, van relacionades amb l'elaboració de materials que puguin ser d'utilitat per als gestors de contractes públics amb vista a l'ambientalització dels seus plec de clàusules. En darrer lloc, en aquesta mateixa línia de suport als gestors de contractes, es preveu identificar catàlegs de productes i serveis amb el distintiu de garantia de qualitat ambiental, amb l'etiqueta ecològica de la

Unió Europea i d'altres ecoetiquetes tipus I, i/o certificacions ambientals rellevants per a l'ambientalització de contractes.

- **Formació del personal** de les unitats de contractació i de les unitats promotores i tècniques: en aquesta línia es recullen les diferents accions de formació adreçades als treballadors públics interessats i la possibilitat de sol·licitar-ne d'altres, en funció de les necessitats.
- **Sensibilització general del personal:** lligada a les activitats de formació previstes a la línia anterior, la línia 3 està orientada a la sensibilització dels gestors de contractes públics, mitjançant la difusió d'informació en webs i butlletins i amb l'elaboració de documents de bones pràctiques a partir dels plecs ambientalitzats.
- **Treball en xarxa:** la línia 4 se centra en la importància, també en aquest àmbit, de les actuacions de col·laboració i treball en xarxa mitjançant grups de treball especialitzats (Grup de treball de compra pública verda de Catalunya) i la celebració de jornades sobre la matèria.
- **Visualització i seguiment:** el seguiment de l'ambientalització dels plecs de clàusules, la verificació del compliment de les clàusules introduïdes, l'avaluació dels beneficis ambientals, així com la visualització d'aquestes dades, són les principals accions que recull el Pla en la línia 5.
- **Col·laboració amb el mercat:** en darrer lloc, el Pla també recull accions de col·laboració amb el mercat, mitjançant la celebració de jornades amb proveïdors, o l'elaboració d'estudis de prova en el marc de la compra pública d'innovació per parametritzar els aspectes innovadors.

Metodologia per a l'ambientalització de la contractació

Un dels objectius del Pla és la sistematització de l'ambientalització de la contractació pública mitjançant la definició d'una metodologia comuna.

Si bé l'ambientalització dels contractes és una actuació fonamentalment tècnica i s'ha d'ajustar a cada contracte, s'han de tenir en compte per a l'ambientalització de tots els contractes les [mesures de compra verda](#) elaborades per la Comissió Europea respecte de diverses categories de productes i serveis, les [guies de compra verda](#) de la Generalitat de Catalunya i [altres documents de suport](#) a l'ambientalització de contractes desenvolupats per altres administracions públiques.

Com a pautes generals per incorporar criteris d'adjudicació i especificacions tècniques ambientals en els contractes públics, el Pla recorda que es pot incorporar qualsevol criteri d'adjudicació i/o especificació tècnica relatiu a aspectes ambientals, com ara els següents:

- L'eficiència energètica i l'estalvi de consum d'aigua, i recursos.
- Menys emissió de gasos amb efecte d'hivernacle, contaminants, partícules, pols, soroll o radiacions.
- L'ús d'energia i de materials procedents de fonts renovables o reciclades.
- L'absència o la baixa presència de substàncies tòxiques o perilloses.
- La generació associada de menys residus.
- Les garanties d'extensió de la seva vida útil (actualització i reparabilitat).
- La reutilització, la reciclabilitat i el reciclatge.
- La producció més eficient amb mètodes ecològics i d'aplicació d'eines de disseny de baix impacte ambiental o d'ecodisseny.
- Qualsevol altre que estigui impulsat per un programa o una política ambiental.

El Pla insisteix que l'ambientalització de la contractació ha de ser general i sistemàtica. No obstant això, entre les accions previstes està la selecció de determinats plecs, i el Pla estableix els criteris concrets que s'utilitzaran per fer-ne la selecció, per finalment afegir que, en qualsevol cas, els plecs de clàusules dels acords marc i de les compres centralitzades s'han de seleccionar de manera preferent als efectes de la seva ambientalització.

Podeu consultar el Pla d'acció de compra pública verda de Catalunya 2022-2025, aprovat per l'Acord del Govern de 22 de març de 2022, en el [Portal de contractació pública](#).

Rosa Maldonado Camats

Responsable jurídica de regulació i assessorament en contractació de la Direcció General de Contractació Pública, Departament d'Economia i Hisenda